

Overzicht Kunstkracht-verdiepingsreeksen

Leerlijn erfgoed

Dit document geeft een kort overzicht van de inhoud van de verdiepingsreeksen in de leerlijn erfgoed en de externe lessen die hier onderdeel van uitmaken. Hiermee kun je je als externe aanbieder oriënteren op de inhoud van de verdiepingsreeksen en de mogelijkheid om hierin actief te zijn als aanbieder. Wil je een bepaalde lessenreeks volledig inzien om te kunnen bepalen of je hier aanbieder in wilt zijn? Vraag de lessenreeks(en) op via info@westlandcultuurweb.nl.

Meer informatie over het proces om Kunstkracht-aanbieder te worden lees je in de factsheet die je op [onze website](#) vindt. Ook kun je een kennismakingsgesprek aanvragen met een cultuurcoach via info@westlandcultuurweb.nl.

GROEP 1/2: Oude spullen, nieuwe spullen

De leerlingen leren dat men vroeger niet veel geld had en daardoor zuiniger leefde. Dit wordt uitgelegd aan de hand van kleding en voedsel. De leerlingen ontdekken de verschillen tussen vroeger en nu. De leerlingen kunnen zich met al hun zintuigen openstellen voor erfgoedonderwerpen of -voorwerpen (waaronder persoonlijk erfgoed) uit de culturele omgeving, die heel dicht bij de belevingswereld liggen.	
Les 1 (extern)	De leerlingen viltten zelf van schapenwol een bolletje. Door ze zowel ongewassen als geverfde wol te geven, kunnen de leerlingen het verschil in geur, textuur en kleur ervaren.
Les 2	De leerlingen leren wat repareren is en waarom dit wordt gedaan en 'repareren' de kleren van Jip & Janneke.
Les 3 (extern)	De leerlingen ervaren hoe kinderen vroeger woonden, met wat en hoe ze speelden.
Les 4	Vroeger gooiden de mensen (bijna) niks weg. Met schillen maken de leerlingen een schilderij.
Les 5	De leerlingen bakken volgens oud recept een cake.

GROEP 3: Aap, noot, mies

De leerlingen kunnen zich inleven in de tijd van het erfgoed. Ze leven zich in in de toekomst van het onderwijs en voegen er eigen beelden aan toe. De leerlingen kunnen, onder begeleiding, de mogelijke betekenis van erfgoed in relatie tot hun eigen leefwereld en hun eigen identiteit benoemen. Ze voeren een filosofisch gesprek over het verschil tussen vroeger, nu en de toekomst. Ze denken na over de waarde van de mogelijke veranderingen en de waarde van de huidige situatie.	
Les 1	De leerlingen leren schrijven zoals vroeger.
Les 2	De leerlingen ervaren het verschil tussen het schrijven van vroeger en nu.
Les 3 (extern)	De leerlingen maken kennis met de geschiedenis van het boek. Ze vergelijken oude boeken met boeken van nu. Ook gaan de leerlingen hele oude boeken over het Westland bekijken en leren dat ze andere letters gebruikten en waarom oude boeken bewaard moeten blijven.
Les 4	Het bestaan en gebruik van de boeken van de toekomst (luisterboeken en e-readers) staan deze les centraal.
Les 5 (extern)	Voorwerpen als robots, 3d pennen en 3d printers zijn in de toekomst te vinden in het klaslokaal. Hoe werkt dat? Wat kan je er mee? Hoe zal het onderwijs er in de toekomst uit gaan zien? De leerlingen denken na over de veranderingen in de toekomst afgezet tegen de situatie van vroeger en nu. Ze vormen een mening over deze veranderingen.

GROEP 4: Vechten tegen water

De leerlingen maken kennis met het gevecht van Westlanders tegen water in diverse vormen. De leerlingen kunnen de eigen culturele omgeving en verhalen begeleid onderzoeken en benoemen. Ze kunnen zich in een verhaal inleven en dit verbeelden in verschillende media (verhaal en theater).	
Les 1 (extern)	De leerlingen leren over het ontstaan van het Westland en het gevecht tegen de zee wat hiervoor gevoerd moet worden. Het proces van polderen komt uitgebreid en bedijken komt zijdelings langs. Op basis van dit verhaal gaan de leerlingen aan de slag met een actieve verwerking, zoals het maken van beeldende kunst over het gehoorde verhaal.
Les 2	De leerlingen raken bekend met en associëren rondom het begrip 'dijken'. Ze gaan zelf aan de slag met het bouwen van dijken en testen hun dijken.
Les 3 (extern)	De leerlingen leren over de ontwikkeling van technieken in het vechten tegen water. Vandaag komt de waterkering aan bod. De leerlingen brengen een bezoek aan het Keringhuis in Hoek van Holland, of een inhoudelijk expert komt langs in de klas.
Les 4	Deze les staat in teken van duinen, de Bloedberg. Door het maken van een striptekening reflecteren de leerlingen op het verhaal van de Bloedberg en het leven van de arbeiders
Les 5	De leerlingen halen hun voorkennis over de watersnoodramp in 1953 op. Ze ontdekken het risico dat in 's-Gravenzande werd gelopen en verbeelden dit in kleine toneelstukjes.

GROEP 5: Kijk eens, dit ben ik!

De leerlingen leren meer over zichzelf door on onderzoek uit te gaan in de omgeving waarin ze opgroeien. Ze maken kennis met het Westlandse dialect, de tuinbouw en ouderwetse groenten, de Westlandse mentaliteit.	
Les 1	De leerlingen maken kennis met geslachtskenmerken die voortkomen uit cultureel erfgoed. Ze kunnen onderzoeken waar de typering blauw-rose bij geslacht vandaan komt en ontdekken dat mannen en vrouwen alle beroepen gewoon kunnen uitoefenen tegenwoordig.
Les 2	De leerlingen leren dat mensen, ook op lokaal niveau, diverse talen spreken, en dat dat iets zegt over de identiteit van mensen. Ze maken kennis met het Westlandse dialect, leren enkele woorden kennen en maken kennis met de Kromme Jongens.
Les 3 (extern)	De leerlingen maken kennis met vergeten Westlandse groenten. Een aanbieder neemt een assortiment 'vergeten groenten' mee waar de leerlingen van kunnen proeven. Er wordt bijvoorbeeld rabarber klaargemaakt met de leerlingen.
Les 4	De leerlingen leren Westlandse eigenschappen herkennen zoals hard en snel werken.
Les 5 (extern)	Een externe aanbieder komt vertellen over wat typisch Westlands is. Er wordt eventueel een bezoek gebracht aan een monument in de eigen kern. Je kan ook trots zijn op een inwoner. Er wordt met behulp van de externe aanbieder onderzoek gedaan naar al dat 'Westlands trots'.

GROEP 6: Westlandse tradities

De leerlingen gaan in deze lessenreeks een eigen boek over Westlandse tradities maken. In iedere les maken de leerlingen kennis met een vorm van historisch Westlands immaterieel erfgoed.	
Les 1	De leerlingen leren over druiven en tomaten als immaterieel erfgoed in het Westland en ze bespreken de waarde van het erfgoed.
Les 2 (extern)	De leerlingen maken kennis met een typische Westlandse traditie: Vlaardingse moppen halen. Ze komen in aanraking met oude tradities uit de sportwereld en ander Westlands immaterieel erfgoed door het doen van onderzoek onder deskundige begeleiding.
Les 3 (extern)	In deze externe les komen religieuze tradities aan bod. Wat is er aan religieus erfgoed? Wat is een bedevaart? Leerlingen ontdekken in één van de Westlandse kernen waarom deze als bedevaartsoord bekend stond. Ervaren staat centraal: de leerlingen krijgen de mogelijkheid om zelf te ervaren wat het erfgoed voor hen kan betekenen middels een actieve opdracht.
Les 4	De leerlingen schrijven een kort verhaal met zichzelf als hoofdpersoon over een voor hen bekende Westlandse vereniging en presenteren hun verhalen aan elkaar.
Les 5	De leerlingen schrijven met elkaar een boek over de eerder behandelde Westlandse tradities.

GROEP 7: Het Westland in WOII en herdenken

De leerlingen leren over de Tweede Wereldoorlog en de situatie waarin het Westland toen verkeerde.	
Les 1	De leerlingen maken kennis met het herdenken van de Tweede Wereldoorlog en met Westlandse oorlogsmonumenten. Ze ontwerpen hun eigen oorlogsmonument.
Les 2 (extern)	Deze externe les staat in het teken van herinneringen aan de oorlog in de openbare ruimte. Een expert gaat maken met de leerlingen kennis de Atlantikwall en de overgebleven herinnering in hun lokale omgeving bekijken.
Les 3	De leerlingen realiseren zich dat er een gigantisch verschil is in voedselconsumptie nu en in de oorlog. Ze beseffen hoe het is om honger te hebben en welke gevolgen dat heeft.
Les 4	De leerlingen leren de oorsprong van achternamen kennen en leren hoe Joodse kinderen aan de dood ontsnapten in WOII. Ze maken kennis met de historie van de Joodse gemeenschap in het Westland en verwerken dit d.m.v. theater.
Les 5 (extern)	De aanbieder deelt herinneringen aan WOII. Bijvoorbeeld over hun leven tijdens de bezetting, de hongersnood en de voedselrantsoenering, de schaarste, de angst voor razzia's, de aanval door V1-V2's, de arbeidsinzet en de bevrijding. Maar ook over de waarde van het herdenken nu en het bewaren van en doorgeven van deze verhalen. De leerlingen stellen vragen en leven zich in de verhalen in en onderzoeken welk verhaal zij willen delen.

GROEP 8: Ambachten

De leerlingen maken kennis met diverse ambachten. Centraal staat de ontwikkeling van nieuwsgierigheid en de bewustwording van het uitsterven van ambachten.	
Les 1	De leerlingen maken kennis met de ambacht klompenmaker, leren hoe het proces van klompen maken in elkaar steekt en ze denken na over de huidige functie van klompen.
Les 2 (extern)	In deze workshop maken leerlingen kennis met het ambacht van het mandenvlechten, leren waarom deze ambacht zo belangrijk was in het Westland en leren zelf een mandje vlechten.
Les 3	De leerlingen maken kennis met de productie en ambachtelijke werkzaamheden rondom glas zoals glas snijden en glas blazen.
Les 4 (extern)	Excursie naar themapark Westlandse Druif om kennis te nemen van de geschiedenis van de druif. Waarom waren druiven zo belangrijk in het Westland? Het druivenfeest, de Druivenprinses en het WK druiven krenten komen aan bod incl. evt. druivenkrent-workshop.
Les 5	De leerlingen doen in tweetallen onderzoek naar diverse ambachten en maken daarbij een poster over hun gekozen ambacht. De leerlingen exposeren hun posters en vertellen aan elkaar wat er zo bijzonder is aan het ambacht.